

FajkÁjrske Ä•aro

Friday, 05 August 2011

HlavnÄ½m podujatÄ½m Ä½jesteho roÄ½nÄ½ka Noc mä½zeÄ½ bola 18. jÄ½na v mestskom mä½zeu vernisÄ½Ä½ pod nÄ½zvom PrÄ½-be fajky. Okolo 400 nÄ½vÄ½tevnÄ½kov mohlo Ä½žovoÄ½aÄ½Ä½ trocha tajuplnÄ½ svet fajkÄ½rov. VÄ½stava bola zriadenÄ½ v spoluprÄ½ TekovskÄ½m mä½zeom v Leviciach a Klubom historickÄ½ch fajok v Nitre. V 11 vytrÄ½nach je vystavenÄ½ch pribliÄ½ne 270 zbierkovÄ½ch predmetov, ktorÄ½ sÄ½ vlastnÄ½ctvom fajkÄ½rskeho klubu.

O botanickÄ½ nÄ½zov tabaku Ä½“ Nicotina Tabacum Ä½“ sa zaslÄ½Ä½il francÄ½zsky diplomat Jean Nicot, ktorÄ½ poslal z Portugalska tabak ako okrasnÄ½ rastlinu do ParÄ½Ä½a. NÄ½vÄ½tevnÄ½k vÄ½stavy sa mä½Ä½e oboznÄ½miÄ½ aj s Ä½alÄ½Ä½mi zaujÄ½mavosÄ½a oblasti histÄ½rie fajÄ½enia a vÄ½roby fajok, s najrÄ½znejÄ½mi druhmi fajok, ako aj s niektorÄ½mi druhmi tabaku a fajÄ½iarskych potrieb.

FajÄ½enie mä½ takmer 3000-roÄ½nÄ½ tradÄ½ciu. Fajky vynÄ½li indiÄ½ni, o Ä½om svedÄ½ia aj reliÄ½fy Mayov na prastarÄ½ch pamiatkach v Strednej Amerike. Tabaku prisudzovali lieÄ½ivÄ½ moc i spojenie s bohmi. Ich slÄ½vne kalumety Ä½“ spolu s Ä½alÄ½Ä½mi exkluzÄ½vnymi fajkami z Afriky i z Ä½zie Ä½“ sÄ½ umiestnenÄ½ v jednej z vitrÄ½n. NajstarÄ½ie vystavenÄ½ fajky sÄ½ anholandskÄ½ho typu a pochÄ½dzajÄ½ zo 17. storoÄ½ia.

Do Uhorska sa fajky dostali v 16. storoÄ½Ä½- tureckÄ½m sprostredkovanÄ½m. V 18. a 19. storoÄ½Ä½ boli na Ä½zemÄ½ dneÄ½nÄ½ho Slovenska najvä½znamnejÄ½ie dielne na vÄ½robu fajok v Banskej Ä½tiavnici, Zvolene, Leviciach, Modre a Kremnici. Tu si mä½Ä½eme pozrieÄ½ certifikÄ½t Ä½tiavnickÄ½ho tovÄ½rnika Karola Zachara z roku 1896, ako aj majstrovskÄ½ diela firmy Ä½žZachar, ktorÄ½ vyrÄ½bala aÄ½ 60 druhov fajok a vyvÄ½Ä½ala ich do celej EurÄ½py, ba aj do USA.

Na vernisÄ½Ä½i, ktorÄ½ sa konala vo veÄ½Ä½mi prÄ½jemnej atmosfére s nemenej prÄ½jemnou vÄ½Ä½ou tabaku, si kaÄ½dÄ½ prÄ½tÄ½ mohol vypoÄ½uÄ½ zaujÄ½mavÄ½ informÄ½cie sÄ½visiace s fajkami a fajÄ½enÄ½m. ZakladajÄ½ci Ä½lenovia Klubu historickÄ½ch fajok Nitre MaroÄ½ StraÄ½anec a Igor Escher, ako aj archeolÄ½g-historik TekovskÄ½ho mä½zea v Leviciach MargarÄ½ta NovÄ½jk PÄ½llhÄ½s, po prednesenÄ½ odbornÄ½ho a zÄ½roveÄ½ pÄ½tavÄ½ho vÄ½kladu ochotne zodpovedali na vÄ½jetky poloÄ½enÄ½ otÄ½; tunajÄ½Ä½ zberatelia vÄ½ak nezostali v hanbe. NiektorÄ½ si dokonca priniesli aj drahocennÄ½ kÄ½sky svojich zbierok, Ä½o sa vystavovateÄ½om veÄ½Ä½mi pÄ½Ä½ilo. TÄ½to vÄ½stava je o to cennejÄ½ia, Ä½e na Slovensku neexistuje mä½zeum fajok, teda takÄ½ materiÄ½l je moÄ½Ä½no vzhliadnuÄ½ iba formou doÄ½asnÄ½ch vÄ½stav. Ä½ tÄ½rovskÄ½ vÄ½stava prezentujÄ½ca poÄ½etnÄ½ mnoÄ½ majstrovskÄ½ch diel Ä½“ medzi nimi fajky z morskej peny v elegantnÄ½ch pipatÄ½riÄ½ch Ä½“ Ä½akÄ½ svojich nÄ½vÄ½tevnÄ½kov do septembra.

JÄ½lius JuhÄ½sz